

Wyrok z dnia 31 stycznia 2001 r.

I PKN 589/00

Prokurator Generalny jest uprawniony do zwolnienia za wypowiedzeniem asesora prokuratury po upływie okresu powołania na to stanowisko, wobec uznania, że nie jest wystarczająca pozytywna lub mierna opinia o jego przydatności do powołania na stanowisko prokuratora. Wykonywanie w stopniu należytych przez asesora obowiązków pracowniczych określonych w art. 100 KP, nie jest tożsame z uznaniem przydatności do wykonywania zawodu prokuratora.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 31 stycznia 2001 r. sprawy z powództwa Pawła C. przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Okręgowej w K. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 10 maja 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2000 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Kielcach oddalił powództwo Pawła C. przeciwko Prokuraturze Okręgowej w K. o uznanie za bezskuteczne rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem na stanowisku asesora Prokuratury Rejonowej w J. Sąd ustalił, że po odbyciu pozaetatowej aplikacji prokuratorowskiej zakończonej egzaminem prokuratorowskim z wynikiem dobrym powód z dniem 1 kwietnia 1991 r. na okres dwóch lat mianowany został przez Prokuratora Generalnego asesorem i wykonywał obowiązki w Prokuraturze [...] w K., B.Z. i w J. - Ośrodku Zamiejscowym z siedzibą w W. W związku ze zbliżającym się upływem dwuletniego okresu asesury Prokurator Okręgowy w K. powołał komisję do oceny

kwalfikacyjnej powoda jako asesora i zażądał opinii Prokuratora Rejonowego w K. i Kierownika Ośrodka Zamiejscowego w W., którzy także powołani zostali w skład komisji. Prokurator Rejonowy w K. w swojej opinii ocenił znajomość przepisów przez powoda jako dostateczną, jego przemówienia końcowe wygłaszane przed Sądem Rejonowym w charakterze oskarżyciela publicznego, jako poprawne i jednocześnie wskazał, iż powód był pracownikiem niesystematycznym i wymagającym wzmożonego nadzoru, a podejmowane przez niego decyzje merytoryczne, jakkolwiek zasadniczo prawidłowe, wobec zastrzeżeń co do ich uzasadnień, nie były aprobowane, co przyczyniało się do przedłużania postępowań przygotowawczych. Powód, zapoznany z tą opinią i pouczony o prawie odwołania nie zakwestionował jej we wskazanym 7-dniowym terminie. Kierownik Ośrodka Zamiejscowego Prokuratury Rejonowej w J. z siedzibą w W. w swojej opinii ustalił, że powód ze swych obowiązków wywiązywał się należycie, wykazując inicjatywę i operatywność niezbędną do prowadzenia postępowań przygotowawczych, a jego przygotowanie do samodzielnego nadzorowania i prowadzenia dochodzeń i śledztw oraz znajomość przepisów prawa i ich wykładni oraz umiejętność ich stosowania w zależności od badanych stanów faktycznych ocenił jako dostateczne. Powód został także z tą opinią zapoznany i jej nie kwestionował, jakkolwiek formalnie nie był pouczony o prawie odwołania się do Prokuratora Okręgowego w K. Z przeprowadzonego badania akt postępowań przygotowawczych, wynikało, że poziom decyzji opracowywanych przez powoda określony został jako średni z podkreśleniem, że sprawy były proste i nieskomplikowane, a mimo to doszło w nich do kilku istotnych z prawnego punktu widzenia błędów. Kierownik Ośrodka Zamiejscowego Prokuratury Rejonowej w J. z siedzibą w W. zwrócił się do Prokuratora Okręgowego w K. o wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratura Generalnego o powołanie powoda na stanowisko prokuratora rejonowego. Kolegium Prokuratury Okręgowej w K. w dniu 16 lutego 1999 r. podjęło uchwałę o pozytywnej opinii o kandydaturze powoda na stanowisko prokuratora, a w tej samej dacie komisja kwalifikacyjna powołana przez Prokuratora Okręgowego w K. wystąpiła z oceną negatywną co do tego powołania, z czym powód został zaznajomiony i wniósł do tej opinii uwagi. Prokurator Okręgowy w K. wystąpił do Prokuratury Apelacyjnej w K. z wnioskiem o przedstawienie kandydatury powoda Ministrowi Sprawiedliwości - Prokuratorowi Generalnemu do nominacji prokuratorskiej. Wniosek zawierał między innymi informację o ukaraniu powoda w czerwcu 1998 r. karą upomnienia za beczynność i brak należytego nadzoru w 32 sprawach. Pismem z dnia 26 marca

1999 r. Zastępca Prokuratora Generalnego w związku z upływem z dniem 31 marca 1999 r. okresu powierzenia powodowi pełnienia czynności prokuratorskich zwolnił go ze stanowiska asesora Prokuratury Rejonowej w J. z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Sąd Rejonowy nie dopatrzył się w dokonanym wypowiedzeniu naruszenia prawa i nie podzielił zarzutów powoda co do jego bezzasadności. Ocena taka wyprowadzona została nie tylko z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych, ale i z zeznań świadków, w szczególności bezpośredniego przełożonego Zbigniewa C. Wynikała z niej nieprzydatność powoda do pracy w prokuraturze.

Wyrokiem z dnia 10 maja 2000 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach oddalił apelację powoda od powyższego wyroku, podziеляjąc ustalenia i wnioski Sądu pierwszej instancji.

Kasacja powoda zarzuca wyrokowi Sądu drugiej instancji naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 i 2 KPC oraz art. 227 w związku z art. 232 i 241 KPC, poprzez nierozstrzygnięcie o przeprowadzeniu bądź odmowie przeprowadzenia zgłoszonych przez powoda dowodów. Powód zrzekł się rozprawy (art. 393⁸ § 3 KPC).

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu. Ze względu na zadania Prokuratury (wynikające z art. 2 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, jednolity tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70 ze zm.), kandydatom na prokuratorów stawiane są szczególne wymagania (art. 14 ust. 1 tej ustawy), a tryb działania prokuratury regulują postanowienia wydanego z mocy art. 18 ust. 1 ustawy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 kwietnia 1992 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek prokuratury (Dz.U. Nr 38, poz. 163 ze zm.). Powołane przepisy nie pozwalają na ograniczenie obowiązków osoby ubiegającej się o powołanie na stanowisko prokuratora tylko do wynikających z art. 100 KP, skoro poza wymaganiami natury formalnej (wiek, ukończenie studiów i aplikacji zakończonej złożeniem egzaminu prokuratorskiego lub sędziowskiego, przepracowanie w charakterze asesora co najmniej roku), wymagane jest nadto posiadanie nieskazitelnego charakteru, pełni praw cywilnych i obywatelskich oraz obywatelstwa polskiego, które to przymioty nie są wymagane od pracownika umownego, do które-

go zastosowanie mają wyłącznie przepisy Kodeksu pracy. Nadto asesor podlega ocenom kwalifikacyjnym i postępowaniu dyscyplinarnemu. Dlatego też dla wypełnienia nałożonych na prokuraturę zadań Prokurator Generalny - Minister Sprawiedliwości ma prawo wymagać, aby kandydat na prokuratora oceniany był przez stosowne organy i gremia kwalifikacyjne nie tylko dostatecznie, ale dobrze i bardzo dobrze. Tymczasem opinię Prokuratora Rejonowego w K. o powodzie per saldo ocenić należy jako negatywną, tak samo jak i opinię komisji kwalifikacyjnej, zaś opinię Kierownika Ośrodka Zamiejscowego w W. jako mierną, przy czym ten ostatni słuchany jako świadek wyjaśnił, iż dlatego nie napisał w opinii po prostu, że powód nie nadaje się do pracy, bo miał skrupuły, żeby mu nie szkodzić. Potwierdził jednak, że powód nie wykazywał większego zaangażowania w pracy, sprawiał wrażenie, że praca w prokuraturze jest przez niego traktowana jako dorywcze zajęcie, wykonywane przez niego czynności miały wiele wadliwości, do pewnego czasu były one wybacalne, ale z biegiem czasu jednak pogłębiały się. Słyszał też ten świadek od kolegów prokuratorów z Prokuratury Rejonowej z K., że tam praca powoda oceniana była „tragicznie”, a szereg spraw kwalifikowało się do postępowania dyscyplinarnego. Powód wielokrotnie powtarzał popełnione błędy i nie eliminował ich ze swej pracy. Świadek ten przyznał też, że w Prokuraturze Wojewódzkiej w K. istnieje pewne lobby przeciwne jego nominacji, ale ten fragment zeznań przemawia tylko za wiarygodnością tego świadka i jego spontanicznością, nie prowadzi zaś do wniosku, że swoją postawą w wykonywaniu obowiązków powód nie dawał powodów do krytyki. Dlatego też zbędne dla oceny przydatności powoda do pracy na stanowisku prokuratora było rozważanie pozytywnych opinii o nim z działalności społecznej, jak i przeprowadzenie dowodu z wykazu jego spraw na koniec 1998 r.

Sąd Pracy nie jest powołany do oceny skuteczności śledczej i oskarżycielskiej pracy powoda, gdyż jest ona weryfikowana przez orzeczenia sądów karnych, przez przełożonych, którym podlega, a to z uwagi na hierarchiczną strukturę prokuratury i odpowiednie mechanizmy (regulamin) istniejące w tej strukturze, pozwalające - w gremiach znacznie szerszych niż wyznaczono w Kodeksie pracy - na opiniowanie asesora czy prokuratora pod kątem jego przydatności na tym stanowisku. Kryterium pozytywnego złożenia egzaminu prokuratorowskiego lub sędziowskiego oraz przepracowanie wymaganego okresu na stanowisku asesora, nawet przy pozytywnej ocenie jego pracy i stwierdzeniu przydatności zawodowej, nie musi przesądzać o powołaniu na stanowisko prokuratora, gdyż ostateczny decydent - Minister Sprawiedliwości -

Prokurator Generalny, może uznać, iż w miejsce osoby ocenionej wprawdzie pozytywnie, lecz jedynie dostatecznie (miernie) bardziej wskazane byłoby powołanie osoby ocenianej wybitnie, bardzo dobrze lub choćby dobrze. Dlatego też trafnie Sąd drugiej instancji uznał, że materiał dowodowy zgromadzony przed Sądem pierwszej instancji jest wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy (art. 224 § 1 w związku z art. 227 KPC). Na kwestię przydatności powoda do pracy na stanowisku prokuratora składa się bowiem nie tylko obecność w pracy i na dyżurach, koleżeństwo, praca społeczna, czy brak zażaleń, lecz przede wszystkim merytoryczna jakość podejmowanych decyzji wraz z ich właściwym uzasadnieniem, bez potrzeby powtarzania czynności i zbędnej zwłoki - a właśnie ta strona pracy powoda budziła zastrzeżenia przełożonych.

Sąd drugiej instancji nie był przeto obowiązany poszukiwać dalszych dowodów, bądź uwzględniać wnioski powoda złożone po zamknięciu rozprawy, a przed publikacją wyroku, skoro uznał sprawę za dostatecznie wyjaśnioną. Nie została też przekroczona granica swobodnej oceny dowodów, ponieważ analiza całokształtu materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że decyzja Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego nie budzi zastrzeżeń, co nie jest równoznaczne z dyskwalifikacją przydatności powoda do pracy w innych zawodach prawniczych, w których należyte wykonywanie obowiązków pracowniczych na poziomie wymagań wynikających z Kodeksu pracy może okazać się wystarczające i dostarczyć powodowi satysfakcji zawodowej i materialnej.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====